

J A A R V E R S L A G

COMMISSIE OPLEIDINGEN

2021

De Commissie Opleidingen (CO) adviseert het KNMP-bestuur over zaken die verband houden met de farmaceutische mbo- en hbo-opleidingen in relatie tot de beroepsuitoefening in de openbare farmacie en ziekenhuisfarmacie.

SAMENSTELLING

De Commissie Opleidingen was in 2021 als volgt samengesteld:

Commissieleden:

Mevrouw drs. Y.M. Groot-Padberg	opleidingsmanager assistenten Gezondheidszorg te Amersfoort Voorzitter
Mevrouw drs. J.A.M. Vosters	openbaar apotheker te Hapert
Mevrouw drs. M.E.A.P. Kokenberg	docent hbo-opleiding Farmakunde te Utrecht
De heer F. Kantouh MSc	openbaar apotheker te Amsterdam
Mevrouw L. Lammers MSc	poliklinisch apotheker te Utrecht
De heer dr. W. Bult	ziekenhuisapotheker te Groningen
Mevrouw N.J.M. Beijersbergen MSc	openbaar apotheker, mbo Rijnland, Leiden, per 8 december 2021
Mevrouw dr. L.L. Krens	ziekenhuisapotheker in Delft
De heer drs. H.H.A. Kuijpers	openbaar apotheker te Drunen

Adviserende leden:

Mevrouw N. Ayachi	docent opleiding Farmaceutisch Consulent Hogeschool Capabel
Mevrouw K. Wezepoel	bestuurslid Optima Farma
Mevrouw L.M. Wentink	bestuurslid NVFZ
Mevrouw P. Hoogerwerf	SBA

Het secretariaat werd gevoerd door Dirk Stobbe als medewerker van de afdeling Opleidingen van de KNMP.

INLEIDING

De Commissie Opleidingen heeft zich in 2021 tijdens drie online vergaderingen en 1 vergadering op locatie gewijd aan de ontwikkelingen rondom het mbo en hbo onderwijs in de farmaceutische branche. De commissieleden en -adviseurs zijn afkomstig uit het beroepenveld van de openbare farmacie, de ziekenhuisfarmacie, de poliklinische farmacie, de mbo-opleiding apothekersassistent, de hbo-opleiding farmaceutisch consulent en hbo-opleiding farmakunde. Dit jaar is Pauline Hoogerwerf, van het SBA, die tot 30 juni 2021 secretaris was van de commissie, toegetreden als adviserend lid van de commissie.

Daarnaast organiseert de commissie jaarlijks de platformdag voor docenten.

CORONA 2021

Het werk in de apotheek en dus ook de besproken thema's van de commissie opleidingen zijn sterk beïnvloed door de Corona-situatie. Veelal is in de overleggen van de CO gesproken over de moeilijke situatie van het werken in de apotheek onder de beperkende omstandigheden. Er worden problemen gesignaleerd bij het vinden van stageplekken, stages worden geannuleerd en er ontstaat vertraging in het kunnen doen van onderzoek in de praktijk (hbo).

PLATFORMDAG 2021

Op 18 januari 2021 organiseerde de Commissie Opleidingen de jaarlijkse platformdag voor (mbo-) docenten met als doel het onderwijs te informeren over ontwikkelingen die van belang zijn voor de beroepsuitoefening van apothekersassistenten. De platformbijeenkomst is de enige grote bijeenkomst waar mbo-docenten elkaar kunnen ontmoeten. Het leren en inspireren van elkaar is een belangrijke drijfveer om aan de dag deel te nemen. De online dag bestond uit presentaties en diverse workshops en inspiratiesessies. De platformdag is ook deze keer met een hoog cijfer beoordeeld en zeer positief gewaardeerd met een 7,8.. In de dag zijn belangrijke ontwikkelingen in de apotheek en in de zorg, zoals de nieuwe MFB-structuur, DOAC's, consultvoering en preventie en lifestyle aan de orde geweest. Vanuit het onderwijs waren er presentaties over examinering. De platformdag telde 92 deelnemers afkomstig van 20 verschillende onderwijsinstellingen.

WERK VAN DE OPLEIDINGSCOMMISSIE

De commissie heeft in een van haar vergaderingen gesproken over het doel van de commissie en de rol van de verschillende deelnemers/organisaties in de commissie. Het gehele spectrum aan bespreekpunten over de opleidingen en het beroepenveld is aan de orde gekomen, ook om beter te weten en te begrijpen hoe de werelden van de opleidingen en het beroepenveld elkaar raken. Intern wordt regelmatig de vraag gesteld of de rol van de commissie als adviesorgaan van het KNMP-bestuur goed genoeg uit de verf komt. Welke status heeft de commissie? De commissie gaat zich daar in 2022 over buigen en contact zoeken met het KNMP-bestuur.

EXAMINERING IN HET MBO-ASSISTENTEN-ONDERWIJS

De SteAG (Stichting Examinering voor de AG) stelt de examens voor het mbo samen. De body-of knowledge als onderlegger voor de examinering (BoK, de geborgde kennis van de apothekersassistenten) wordt door de mbo-raad vastgesteld. De OC is gevraagd mee te denken over het niveau van de examens en inhoud van de Bok. Commissieleden hebben meegelezen en commentaar gegeven op de documenten.

SBB, MBO-RAAD EN APOTHEKERSASSISTENTE ALS KANSBEROEP

De SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) is een adviesorgaan voor minister van O&W. Daaronder zitten de marktsegmenten (Assisterenden in gezondheidszorg: apart). Pauline Hoogerwerf is de verbindende schakel in het marktsegment AG. Hiermee kan de commissie invloed uitoefenen op de conclusies uit op cijfers die vanuit SBB worden gepubliceerd. Apothekersassistente wordt gezien als een kansberoep, ondanks dat werkzoekenden niet zomaar AA kunnen worden, vanwege de opleiding die daarvoor nodig is (vanwege artikel 34 van de wet BiG kunnen alleen gediplomeerde AA een vacature vervullen). Het is belangrijk een objectief beeld te schetsen op het studiekeuzeplatform Kies MBO voor middelbare scholieren die een studiekeuze moeten maken en interesse hebben om in de sector te werken.

KWALIFICATIESTRUCTUUR (ONDERWIJS) EN BEROEPSCOMPETENTIEPROFIEL (WERKVELD)

BCP gaat over een taakvolwassen AA. Kwalificatiedossier (onderwijs) is gemaakt voor de beginnende beroepsbeoefenaar. BCP is onderlegger voor het KD en het KD is de onderlegger voor het onderwijs. De OC denkt mee over nieuwe ontwikkelingen in het BCP en het KD. Afgevaardigden uit de OC worden gevraagd om te bekijken welke aanpassingen er nodig zijn voor een optimale aansluiting van onderwijs en werkveld. Er wordt in de OC regelmatig gespard over de inhoud van het KD. Een recent onderwerp gaat over de rekenvaardigheden van assistenten (in opleiding).

OVERIGE ONDERWERPEN EN ONTWIKKELINGEN WAAR DE CO BIJ BETROKKEN IS

INSTROOM BBL

De commissie is betrokken bij de succesvolle zijnstroom trajecten geïnitieerd door het SBA door apothekers en mbo's in de regio's Noord-Holland, Midden-Nederland, Brabant en Gelderland. Zie:

<https://www.sbaweb.nl/bbl-aanpak-en-zij-instroom>

VIRTUELE LEERAPOTHEEK

Het Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Welzijn en Zorg van het MBO Rijnland in Leiden heeft om de opleiding en de praktijk dichter bij elkaar te brengen, het initiatief genomen een virtuele leerapothek te ontwikkelen. In de periode van maart tot september 2021 is er gewerkt aan de ontwikkeling van 8 scenario's voor de virtuele leerapothek. De commissie is bij deze ontwikkeling betrokken en de scenario's zijn gedeeld met de commissie.

SBA-ARBEIDSMARKTONDERZOEK EN SECTORANALYSE 2021

Resultaten: het beroep maakt nu grote veranderingen door, life-long learning is het uitgangspunt. Daarmee worden de juiste verwachtingen te weeg gebracht bij kandidaten voor een opleiding. Uit het lagere opleidings- en arbeidstrendement blijkt dat er ruimte is focus op imago van het beroep en behoudt van de nieuwe instroom. De beschikbaarheid van voldoende stageplekken en de kwaliteit van begeleiding van studenten zijn belangrijke aandachtspunten.

IN- EN UITSTROOM MBO'S EN DOORSTROOM VANUIT HET VMBO

Vanwege het ontbreken van een mbo niveau 3 is de toelatingseis voor de mbo4 opleiding AA minimaal vmbo kader of mbo niveau 2. Werkveld acht dit onwenselijk, vooral omdat de Wet toelatingsrecht sinds 2017 het voor ROC's niet meer mogelijk maakt om studenten die zich voor 1 april aanmelden en voldoen aan de wettelijke instroomeis, te weigeren. Uitstroomeis zijn conform het KD en niet verlaagd.

DA en AA hebben in het MS van 6 september de relatie tussen opleidingsrendement en instroom mbo-kader / mbo-2 besproken. Vanuit werkveld zijn er signalen dat het instroomniveau al jaren daalt en dat er meer uitval is. Uit het Arbeidstrendementrapport van de SBA, uitgevoerd door Panteia, blijkt dat het arbeidstrendement onder 50 procent ligt. De vraag is wat er mogelijk is om dit rendement te verhogen.

In de commissie is gesproken over de mogelijkheid van aanvullende instroomeis om de kwaliteit van de instroom meer te borgen.

Via het Marktsegment is aangegeven dat de opleiding AA niet in aanmerking komt voor het definiëren van aanvullende instroomeisen. ROC's zijn door de signalen uit de branche wel scherper geworden op het adviseren van nieuwe studenten tijdens de intake.

KEUZEDELEN IN HET ONDERWIJS BINNEN HET MBO EN ALS LOSSTAANDE NASCHOLING EN CERTIFICATEN

Twee beroepsspecifieke branchecertificaten zijn voorzien van een certificaat, twee andere niet. Toegevoegde waarde van een certificaat is dat een keuzedeel als losstaande nascholing kan worden aangeboden/gevolgd en zo een breder arbeidsmarktperspectief biedt. Voor de andere twee keuzedelen is dat minder relevant. Alle scholen bieden keuzedelen aan. Keuze per school is verschillend. Vaak betreft het vaste combinaties van een branchespecifiek en een generiek keuzedeel. Doorstroom hbo is bv een generiek keuzedeel.

SPEERPUNTEN VOOR 2021

1. Positie en rol commissie en de leden van de commissie
2. Thematiek in de overleggen evalueren: onderwijs-werkveld.